

Год. I. 1922 Февруарий

Книжка II.

— МАРГАРИТКИ —

Литературно списание. Издава комитет.

Гл. редактор: Г. Русев

Подредактор: Ц. Г. Цапалски

ПЛЕВЕН

Печатница „Единство“ на А. Цанев & К. Петров

1922 год.

3030

Самотен гроб.

(Продължение от книжка I и край)

Звездите веч огасват, сал месецът нош се гурка
из малките облаченца....

Най-после пукна се зора и скоро приближава да
настъпи денът....

Утро.

Всичко що бе заспало, чувам сега в ранните зори
да пее своята песен... песен на самотия.

И секаш ми навеват некогашната песен на този
що тжрся.... Тжрся го аз, за да найда гроба и там
сжлзи да отроня последни и последна обич и тогаз
смърт за мен....

Тржгнах.

Вжрвя без да виждам що е пред мен и от страни...!!

Вжрвя аз ден и нош, за да го найда... Но не мо-
жах... Дирих аз гробът напусто на моя Бог, моя Идол,
моя милия ми, мили мой!

Пред моите очи тжма се разпиле и пжтят ми бѣ
в безпжтието.

Изтощена, капнала от умора, паднах на земята и
ноща изново покри с своя тжмен плащ мен...

Полумжртва джлго стоя и кога очи отворих що
да видя:

Паднала вжрху гроб....

Гроб самотен, гроб бурлив,

И пролех сжлзи, сжлзи до последна обич,

И дорде петли да пропеят

Той дважд ме вика, вика ме

Вечно да сжм при него....

И секаш смърта чу....

Сжрцето ми спре, и аз отидох....

Отидох в гроба сжщи....

— " —

36546

ОБРАЗЦОВО НАР. Ч-ЩЕ
Г. ДИМИТРОВ-Плевен
БИБЛИОТЕКА

Мак-Розин.**Помниш ли?**

(стихотворение в проза)

на Мика по случай 3 февруарий

... Ти виждала ли си в студена зимна утриин, кога на снежните и недостъпни планински хребетти падне първата целувка на кървавооцъкления феб?

Колко надежди събужда тя в заспалия под снежните преспи живот!...

... Некога отдавна, секаш тъй отдавна устниците ни се сляха в такава невинна целувка.

Помниш ли?...

... Тогава ний плакахме от радост, защото уссехме, по-силно да бият сърдцата ни, защото чувствахме нов живот да се събужда у нас... нови надежди и кръгозори се откриваха в незнайни бжднини....

Тогава бе студена зимна вечер, над нас ноца разстилаше непрогледния си плащ.

И в тая ледна зимна нощ ний усетихме, да умисра всичко онова, което се роди в омаята на първата шцелувка.

След тая нощ, веред гръм и песни, изплава свежото кристално утро.

Беше пролет — във хор тръбяха птиците химини на новата царица.

Помниш ли?

Само ние плачехме, безутешно плачехме.

Помниш ли?...

с. Бръшляница Февруари 1922 год.

Д. Петров.**Разорен дом.**

(кжс разказ из недавно минало).

Мрачна и студена февруарска нощ!... Ветърмжт с страшна сила налита и отвява насипалият се по ззема снег.

— Клонете на дърветата се увиват и с плач и стенания разтърсват стеблата си, а вятърът все тъй зловещо ги напада. Никакъв жив човек!... Тъга разкъсва страдалните души!...

— Там!... в близкото село Ната — в развалена почти къщица блещука слабо огън. Вътре е глухо и пусто.

— Ето че някой зацапука наблизо!... Това е войн — що търсеше подслон.

— Той стигна къщицата и неговият поглед се спре на малкото попукано прозорче. Огън!... Вътре е топло...

— Ще влезе си каза той и протегна ръка към вратата.

— Добър вечер хора!... прозвуча в мрака що обвиваше малката хижа, гласът на изнурения и помръзнал войн.

Никакъв отзвук.

— Хм... спят...

— В кишето се бе свило малко дете, което сладко спеше, а до него наблизо лежеше един окървавен труп.

— Детето се събуди. То протегна напред разтреперано малките си костеливи ръце и полусъннено извика: „Батко где си?“

— Небой се аз не съм крадец мило дете; нито пък разбойник — българин съм виж и той пристъпи тихо напред.

— В отговор на неговите думи, детето размаха плахо ръце и почна да плаче.

— Защо плачеш? Страх те е от мене ли — не бой се не съм лош човек, се разнесе наново гласът на война.

— Не!... непознатий войно — аз не се боя от тебе, но я погледни тук наблизо лежи брат ми потънал в кръви. Той е жертва.

— Само той бе останал — но и той е вече отделен от мене и аз сам самичек-оставам нещастен.

— Майка ми, послушай войно да ти разкажа,
отдавна я гробжт погжлна — нея не помня — а
баша ми:

Крал Петжр за злато продаде,
Брат ми в затвора прати,
А тоз що мжртав лежи,
Сжрдце вечно ще тжжи,
Него вчера го убиха
Мржсни сжрби го затриха.
Живота не за туй отнеха,
Че е лжгжл ил убил,
Той бе моята утеха,
На никой зло не е сторил.
Той навсжде между всички,
Време казваше е вече,
Да разжсаме вериги;

— За туй го убиха — за туй плача и аз. Тжжна
е войно историята наша, виж аз самичек веч оставам.
И посочи то трупа на брата — а войнжт преклони
глава натжжен и ето две сжлзи се отрониха от на-
сжлзените му очи и се тжркулиха надолу по бледото
му изпито лице.

Войнжт плачеше!... плачеше....

с. Горна-Митрополия—1922 г.

Г. Русев

Лов.

(проджлжение от книжка пжрва и край).

Всички стояха изумени. Дали не се шегува си
мислиха те. Не е за вярване!... Паспарту никога се не
шегува. Вжжата се почти свжршиха и щеше вече да
настжпи и мрежата. Всички впериха очи — те с не-
тжрпение очакваха. Мрежата се меташе из ржцете им
и едва тук там ще плесне некая риба. Всички сжрди-
то се споглеждаха те ругаеха лошото време кат че то
бе причина за техното недоволство.

— Паспарту нищо го не дразнеше. Той спокойно следеше вжрвежа на работата.

— Защо се сжрдите? Нима не сте доволни от това що се хвана пжрвия пжт?

— Ще се живее приятели!... Това що хванахме е доста и ние ще преживеем няколко месеца даже и ще остане нещо, ако разбира се някой от нас не попийва толкова много, што то да не може да се до-тжтре до дома си. Я стига сега толкова!... Изтеглете мрежите—приберете рибата колкото се е хванала и накладете огжн, за да се постоплим.

Ето! вижте морето се толкова развжлнува што то ме е страх да не ни разбие лодката — която е доста изгнила — в което се и не сжмнявам.

— Всичко беше прибрано.

Изтеглиха лодката доста навжтре на сушата и се заеха с кладенето на огжня.

— Джжджт беше спрял — но доста студеничак вятжр духаше.

— В скоро време буен огжн се изви и Паспарту заобиколен от своите другари, започна наново прежснатия разговор.

— Говореше Паспарту и ги поучаваше като баща и те слушаха....

— Вий мене трябва да слушате, им казваше той, аз сжм много ходил—видял и патил.

Мак-Розин

Зимни наброски.

на Сета

1.

В'безбрежен танц снежинки бели
Прехвржкват плахо всред ноца,
А голи вейчици навели
От студ потржпват джрвеса.

В'мечти по сините очички
Аз буден сжм до новий ден,

В душата също като птички
Прехвъркват плахо блен след блен...

2.

Надена веч земята снежните парцали
И тръпнат дървесата в ледни пелени,
В'душата леден мраз и пустош
сж сковали
Прежните кумири на моите младини.

Прогони ледна зима сетните надежди,
Но невга знам, че славей пак ще възвести,
И невга зная аз — под белите
одежди

Изчезналата пролет пак ще се роди

... В душата леден мраз и пустош сж сковали
Прежните кумири на моите младини,
Дали душата страда радост ще погали?
Дали ще се повърнат пролетните дни?

с. Бръшляница 1922 г.

Спомни за мен!...

(из цикъла „Отломки“)

на Елза.

Кога на изток сипне се зората
И бледосинкавия здрач на новий ден
Разкъса черни плащ на тъмнината,
В'властата омая на първия си блен.

СПОМНИ СИ ТИ ЗА МЕН!...

Кога на запад тъмна нощ прогонн
С кървава целувка чезнещия ден,
И грейне месец в модри небосклони
И тихо те погали твоя сетен блен

СПОМНИ СИ ТИ ЗА МЕН!...

с. Бръшляница. 1922 год.

Н. Б. П.

* * *

Из селото се разнесе,
Попът ще се мести,
Що за дявол него кара,
Да напуска ни селото?
Джли бяга той от нази
Че сме сиромаси?
Ил че ние диви,
Него не слушахме?
Той отива, тежко нази,
Що ще правим ний без него?
Нема вече дни честити.
Как ще да без поп живеем?

Жорж.

Сетна песен.

На * * *

При изгрев слънце аз,
Разбит от тежките неволи
И с пресипнал вече глас,
Вестих се при ония там тополи.
Ех!... нещастieto вред,
Тжги — неволите световни,
На нещастника без чет,
Ах!... бленове чаровни.
Там!... аз някога щастлив,
Ей!... там зад тия планини,
Бях кат потока тоз сребрив,
Ах!... где сте младини?
Гората привети ми носи,
И с тях навява ми тжги,
Но кой ли ще ги проси!...
Кат мен в' световните тжми...
Ех!... прости... прости... прости,

Плевен 1922 г.

Г. Русев.**За сетен път.**

Печален шепот чуй се в' ноща,
Всичко е тихо — балканжт заспал,
Ношен покой — сладка мечта,
Тъмния плащ е всичко заслал.
Никакжв шум — сал некой зад близкия рид,
Увил се в черен саван,
Се мерна, и тржгна умислен напред,
И скоро спре се кат закован.
Стоя той неджлго — и пак тржгна напред,
И стигна скоро желаното место,
Затишие грозно цареше навред,
Но туй, той е изпитвал често.
Ах! . . . тихо вжджхна той,
И впери поглед, измжчен напред,
Но, никой нема кат него,
Сърдце се не кжса леко.
Готов сам аз промжмра Никола,
Като размета черний саван,
Той вече премина слога,
И спре се пред дома на своята изгора.
Ето ме вече ангело земен,
Сега ще ти песен запея аз,
И нек тжжните звуци на тая китара,
Заплачат кат моят печален глас.
Не мина много Никола запе,
Мелодия сладка в' ноща се разле,
И тжз мелодия нежна, придружена бе,
Сжс тжжни звуци на нежен акорд.
Тя беше в' кжщи и щом той запе,
Прозореца над него тихо отвори,
Миличжк сега ще дойда,
Се тихо над него разле.
Никола не чу, че тя е излезла,
Защото тжй унесжл се бе,
В' крилати и скжпи мечти,
Межд които тя най — блести.

Тя скри се навътре за миг.
За да се пред него сетне вест,
Букет от рози и нежен отклик,
Щеше да него скоро слети.
Ах!... това си ти? възкликна той,
Гат насреща я виде да иде,
Аз мислех унесена в' сладък покой,
Неше да чуеш, че съм дошел.
Неше те чуя!... отвърна тя,
И рече окол него обви,
На!... вземи тез нежни цветя,
Те ще ти моята обич разкри.
Месецът скри се под облак,
А те!... щастливци... прегърнати двама,
Не виждаха, че вече откак,
Е месец залезъл — настанал е мрак.
Засрамен да гледа ги,
Кат се с'трепет прегръщат в' ноща,
Лъчите светли, той скри ги,
На тъмния облак в' площа.
Как любя те!... шепнеше тя,
Впила във него очите си черни,
Аз те обичам... о!... моя мечта,
Нек ний бъдем завинаги верни,
Нек щастието милий.... вечно сияй,
За нас нещастните — двама в' света,
Нек си със нази то вечно играй,
Като морето с' брега.
За туй копнея о!... мила и аз,
Отвърна Никола с' усмивка,
Радост и щастие желая аз,
Но ей!... разтила се вече бела покривка.
Бела покривка!... ми казваш ти?
Нека настъпи нежна зора,
Туй що пречи!... та твойта усмивка?
Изчезна на бързо като ноща?
Що пречи!... незнаеш ли ти?
Че утре на път — зовят ни нас,

Времето мила лети ли лети,
И ти ще чуеш скоро — прощалний ми глас,
Отечествен дълг зове и мене
Да се изправя под знамето свето,
И всички задружно — тежкото бreme,
Да понесем — и пазим огнището клето.
Где сме си ние дните минали,
Без да ни мжчи световния глас,
Гдето сме ние с' песни играли,
Люби ме о!.. мила сжс страст.
Сжмва се вече ангело мой,
Подай си ржката за вечна раздела,
Че кой знае — може, живота свой,
Далеч зад граничната предела....
Що думаш? — прекжсна го тя,
Вечна раздела?... Че как ще заминеш мен?
Нешащната ази — щастие!.. не сам видела,
А той се отделя от мен.
Прощавай милий!.. едва.
Тя чуто, прошепна в' ноща,
Лицето й нежно в' сжлзи обле се,
На рамо му глава опре си.
Никола ридающ я жадно претисна,
В' обятия си лице и закри,
А татжк нейде злокобно в' ноща,
Птица незнайна жалостно писна.
Туй що тамо в' ноща се обажда,
Не предвещава добро за мен,
Сигур нещащният — ще падна убит,
И след туй ще бжда в' пржста зарит.
Туй си Никола самичак помисли,
И гат тржгна да си вжрви,
Той стиска я дълго в' обятията свон,
Тжз що виждаше за сетен пжт.
Той тржгна и се обжрна,
За сетен пжт усмивка и прати,
Ах!.. прощавай веч неще те жжрна,
Чувствам туй че неще се вжрне.

Да!... чувствам аз че сетен пѣт,
Е тоя!... що прекарахме задружно,
И сетен пѣт на нежната ми грѣд,
Ти тураш цвете теменужно.
Пукна веч зората приветлива,
Слѣнцето показа светлия си диск,
И веч дружината грѣмлива,
Отиваше да тѣрси, своя обелиск.
Межд тех бе и Никола,
Що се бе нощес простил,
За последен пѣт сѣс своето,
Либе — що вѣв огѣн там гори.
Изминаха се дни много веч,
Откак са те на пѣт,
И мѣлвеше се слух, ч сеч,
Ще настане щом те долетѣт.
И дойде веч дружината на своя,
Пост — и гледа се поле пред тех,
А врагѣт хей!... тамо вѣв заводт,
В' палатки бели е застал.
Отмина месец как са тук,
Никакѣв бой не почва ош,
Сал от нашите некой на пук,
Ще стрелне кат настане нощ.
Че има ли още спокойствие в' нази?
Защо затишие, а не борба?
Че га тия проклети врази?
Се питаха всички кат ядеха чорба.
Но един ден дойде, по пладне вест,
Нощес ще врагѣт подгонѣт навред,
Юнаците гледаха веч ближния лес,
И готвеха всичко с бес.
Настѣпи нощ — месец изгрея,
Всички юнаци беха готови,
Тих ветѣр над полето повея,
На пушките турнаха вече ножове.
Заповед се даде — и в' устрем велик,
Всички в' настѣпление в' вериги трѣгнаха,

И всички урата подеха сплотени,
Гат чуха отсреща вражия вик.
Боят се завърза, връгът сразен,
Отстъпваше бързо назад,
Бегаше всекой ужасен,
От тоя явил се на земе ад.
Първата линия в' нашите беше,
Но туй не стигаше ош.
Врагът с' ужас нази следеше,
Но каква от туй ти мощ?
С' разбито сърдце следеше всичко,
Неприятелът кат чудеше се как,
А на наши юнаци стремежът,
Е да ги изстребят до крак..
Но стигаше веч туй що вземаха,
През тая нощ без никакви жертви.
Те се навътре много вдълбаха,
Заповед чуха да спрат.
Затихна борбата лиха,
Спокойствие на ново настана,
Юнаците пред своите палатки се свиха,
И скоро всички завиха огнове,
Край тех седнаха и разговори почнаха.
И тъй свари ги румено утро,
Край мждеючи — слаби огнове,
Да още разправят туй що стана,
В' боят що толкоз скоро престана.
Всички засмени — доволни.
Че биха се храбро в' боя,
Набраха се кат птици волни,
Закуска да правят с чай.
Денът бе хубав, слънцето могъщо,
Изпращаше своите горещи лъчи,
Всички стоеха — не мислеха вече,
Че скоро ще сигнал за атака звучи.
Бе минало пладнe от тоя ден,
Гат се яви началник сред тех,
И гордо — погледна към тех засмен,

И радостна вест донесе за **всех**.
Момчета! . . врагът се готви за атака,
Туй донесоха ми от ближния пост,
Гответе се — картечката ще скоро затрака,
Хайде нек доведе добър некой гост.
И с' радост сжзреха че врагът настъпва,
Нашите са готови и чакат веч,
Тржбата сигнал за атака даде,
И всички се в' пуснаха във новия сеч.
Завърза се бой межд наши и тех,
Врагът напъва с' последни сили,
А над полето смърта сжс смех,
Над тех се понесе с' приценки си криви,
Орждията бишуват — снаряди тежки,
Се сипят и бомби в куп,
Куршумите носят ужасни болезки,
Нашти веч вземат линия втора
• Сега земята осеяна бе,
С' трупове жалки вдървени,
Охкания — викове. всичко се сле,
С' вихъра на тоя ужасен бой.
Межд тия що лежеха на земе,
Бе и Никола в' кърви облен,
Там се много на вечно тлене,
Отдали в' обятията на кървавия ден.
Слжницето прашаше последни си лжчи,
И с' тех златеше кървите черни,
Боят наново затишие вржчи,
Изчезнаха пак парите серни.
Настъпи нощ тиха бизмълвна,
Коят прикри ужасните сцени,
Никола лежи — смърта над него
Стръвна крилете разпери —
— — — — —

Ах! . . ти нещастие проклето,
Отнес поне последни ми слова,
Там на едно сърдце — измжчено и клето,
Умирам! . . . пошепни и тези слова.

Тржбата сетен пжт нататжк прозвуча,
Туй бе зов, за прекжснатиа бой,
Некой край Никола закрича,
И помощ му носеше той.
Никола гледаше плахо далече,
И гат турнаха носило до него,
Той сал тез думи им рече:
„Привета ми й занесете сжс него“.
Другаря верен те поеха да дигнат,
Но туй беха последни минути,
Той се преви и дор те викнат,
Изджхна кат в' ржце им се срути.
... Прощавай другарю последни ти думи,
Там ще ние да занесем,
Туй ще изпжлним — кжлнем се,
Пред телото ти мжртво зовем се.
И сега там в' полето обрасло,
Где лей си водите Вардар сребрив,
Стжрчи зловещо джрвен кржст.
И пролет гат цжфтят цветята,
И джрви се кичат с' листа,
Там се заселва красивия славей.
Който щом пукне зората,
Прехвржква и кацва на тоя кржст.
Тихий повей листата разлюлява,
А славея весело запява,
С' песен сладка героят преспива,
Що долу зарит в' земята почива,

Плевен. 920 год.

